

Seinasta óteknokratiið

ANDSTØÐAN BETRI ÚTBÚGVING ENN SAMGONGAN

SAMLAD ER LØGTINGIÐ ÚTBÚGVINGARLIGA BETRI FYRI ENN FÓLKIÐ Í FØROYUM. TAKA VIT SAMGONGUNA EINSAMALLA, ER HON VERRI FYRI ÚTBÚGVINGARLIGA ENN ANDSTØÐAN UMFRAMT AT VERA VERRI LITIÐ VET VERRI FYRI ENN FØROYSKA FÓLKI SUM HEILD

Mortan Absalonson Østero

Sambært hagtølunum hjá Manntali frá 2011, hava 6% av føroyingum millum 25-64 ár eina útbúgving á kandidat/master stigi ella hægri, og heili 29% í hesum aldursbólkinum hava eina BA ella diplom útbúgving. Vit kunnu sostatt staðfesta, at meiri enn ein triðingur – ella 35% – av føroyingum hava miðhøga til høga útbúgving.

Til samanberingar, hava 18,2% av løgtingslimunum útbúgving á kandidat/master stigi og 36,4% hava eina bachelor ella diplom útbúgving. Sostatt hava fleiri enn helvtin – ella 54,6% – av teimum 33 løgtingslimunum eina miðhøga ella høga útbúgving. Sostatt er løgtingið, sum heild, betri útbúgvíð enn fólkið í Føroyum. Býta vit tó upp løgtingið í samgongu og andstøðu, sær øðrvísi út.

SAMGONGAN VERRI FYRI

Samgongan eigur bert eitt løgtingsfólk við útbúgving samsvarandi við kandidat ella master útbúgving, meðan andstøðan tekur seg fyri fimm av hesum. Andstøðan hevur sostatt lutfalsliga fleiri kandidatútbúgvíð fólk í løgtinginum enn tað eru fólk við kandidatútbúgving í Føroyum – 35,7% av andstøðuni hava kandidat útbúgving í mun til tey seks prosentini av føroyska fólkinum sum heild. Til samanberingar, er ta eina kandidatútbúna samgongutingfólkið um 5% av samgonguni, sum ikki er langt frá teimum seks prosentunum av føroyingum, við kandidatútbúgving.

Hugsu vit um longdina av útbúgvingunum (samsvarandi við flokkingarnar av útbúgvingarstigunum hjá Hagstovuni), kunnu vit hyggja nærri at flokkunum hvør sær. Skift á størri flokkarnar, stendur Tjóðveldi

útbúgvingarliga sterkast, meðan Fólkaflokkurin eigur tinglimirnar við fæstu árum av útbúgving fyri hvørt tingfólkið. Av teimum seks tinglimunum fyri Tjóðveldi eru tvey við miðhøgari útbúgving og fyra við kandidatútbúgving. Millum tey níggu sitandi tingfólkini hjá Fólkaflokkinum, eru fimm við miðhøgari útbúgving, trý við miðnámi ella yrkisútbúgving og ta eina tingfólki hevur minni enn eitt ára útbúgving eftir fólkaškúla.

FYRIVARNI

Øll hagtøl skulu takast við ávísingum fyrivarni, og ikki er øðrvísi við hesum hagtølunum. Fyrst og fremst eru hagtølini frá 2011, umframt at vit hava tikið hagtøl frá Hagstovu Føroya sum einans fevna um aldursbólkin 25-64 ár. Hetta er fyri at sleppa av við hagfrøðiligar skeivleikar, sum t.d. at tey, sum eru millum 15-25 ár í allarflestu førum framvegis eru undir útbúgving.

Harafturat ber til at seta spurnartekin við flokkingarnar av ymsu útbúgvingarstigunum. Nógvar av útbúgvingunum, sum eru flokkaðar saman við BA og BSc. útbúgvingum, krevja einans fólkaškúlaprógv fyri upptøku – sum eitt nú skipsføraraútbúgvingin. BA of BSc útbúgvingarnar krevja bæði fólkaškúla og miðnám – altso minst 2-3 ára útbúgving undan møguligari upptøku á lærustovninum. Hóast vanbýti í útbúgvingartíðini, eru útbúgvingarnar flokkaðar á sama stig.

Tá ið vit nýta tøluni hjá Hagstovu Føroya at samanbera útbúgvingarstøði hjá Føroya fólki við landsins politikarar, verða vit sostatt noydd at flokka útbúgvingarstøði hjá politikarunum eftir sama leisti, sum hagstovan hevur. Tølini kundu hugsast at hava sæð øðrvísi út, um flokkingarnar av útbúgvingunum vóru neyvari.

Løgting skift á útbúgving

	SAMGONGA	ANDSTØÐA	SAMLADA LØGTINGIÐ
Kandidat/master ella Ph.D	1	5	6 (18,2 %)
BA, Bsc, Diplom og samsv.	8	4	12 (36,4 %)
Miðnám og yrkis útb.	9	3	12 (36,4 %)
Stytttri enn 1 ár eftir fólkaškúla	1	2	3 (9 %)
Tilsamans	19	14	33

*GG Útbúgvingarnar eru flokkaðar smb. hagtølunum hjá Hagstovuni.

**GG Einans hægsta, loknað útbúgving er tikið við, smb. Løgting.fo

Løgting skift á flokkar

	FÓLKAFLOKKURIN	SAMBANDSFL.
Kandidat/master ella Ph.D		
BA, Bsc, Diplom og samsv.	5	3
Miðnám og yrkis útb.	3	5
Stytttri enn 1 ár eftir fólkaškúla	1	
Tilsamans	9	8